

Dansen kaarsen op Kinderdag!

Op weg met verhalen - 2022-23 thema 3 **Kom in beweging!** - extra les

middenbouw

Martine Winters

Elk jaar is het op 23 april groot feest in Turkije. Het is dan Çocuk Bayrami; Kinderdag! Een dag vol plezier. Wat zou jij doen als er een Kinderdag in Nederland was?

In Turkije wordt elk jaar op 23 april Kinderdag Çocuk Bayrami, gevierd. Een belangrijke dag ter nagedachtenis aan Atatürk. Een dag vol rituelen. Kinderen zijn die dag de baas in het land. Samen ontdekken de leerlingen wat rituelen zijn en wanneer je ze gebruikt. Ze denken na over wat een Kinderdag precies is en wat zij zouden doen als er een Kinderdag in Nederland zou zijn.

Doelstelling

De leerlingen maken kennis met het feest Çocuk Bayrami.

De leerlingen beseffen wat rituelen zijn en welke plaats deze hebben tijdens Çocuk Bayrami.

De leerlingen bedenken zelf een Dag van het Kind.

Dansende kaarsen op Kinderdag!

Benodigheden

- grote vellen (A3 of groter) blanco papier

Enkele voorwerpen die bij een ritueel horen. Hieronder staan een aantal suggesties, maar wees vrij om mee te nemen wat bij jou en je leerlingen past. Mocht je dit niet mee (kunnen) nemen, presenteer dan foto's hiervan op het digibord.

- schaal met oliebollen
- beschuit met muisjes
- (Nederlandse) vlag

Introductie

Ga met de leerlingen in een kring zitten. Kijk naar de meegebrachte voorwerpen/etenswaren. Laat de leerlingen nadenken wanneer ze deze voorwerpen gebruiken. Stel de volgende vraag:

- Wat is een ritueel?
- En wat heeft een ritueel met oliebollen te maken?

Leg uit wat een ritueel is: Een ritueel is een vaste gewoonte die je doet bij een feest of een bepaalde gebeurtenis. Wanneer je een ritueel uitvoert, voel je dat het een speciaal moment is dat alleen nu past. Vertel vervolgens dat je de meegebrachte voorwerpen gebruikt bij een ritueel. Je eet oliebollen op oudejaarsavond. Als er een baby geboren wordt, eet je beschuit met muisjes. Als het Koningsdag is hang je de vlag uit en draag je oranje kleren.

Heb jij als (vak)leerkracht een ritueel aan het begin van je les? Besteed hier aandacht aan en leg uit waarom jij dit ritueel gebruikt. Op deze manier beseffen de leerlingen dat rituelen niet alleen maar bij grote, belangrijke feesten gebruikt worden.

Kern

Lees het verhaal 'De kaarsendans' voor (zie bijlage). Vraag van te voren of de leerlingen rituelen kunnen ontdekken in het verhaal.

Vraag de leerlingen welke rituelen ze hebben ontdekt in het verhaal (bijzondere kleren aan doen, burge-meester is op school, het gebruik van kaarsen en de dans zelf).

Vertel:

Het verhaal ging over het feest Çocuk Bayrami. Toen er 100 jaar geleden in Turkije eindelijk weer vrede was dacht president Atatürk aan de kinderen. Hij vindt dat kinderen de toekomst zijn. Zij brengen zorgen voor licht na donkere tijden. Daarom zijn kinderen belangrijk. Ze verdienen een eigen feest. Bij de kaarsendans steken ze kaarsen aan, want een kaars brengt ook licht in het donker. Net zoals kinderen.

Bekijk samen filmpjes/foto's over hoe Kinderdag in Turkije wordt gevierd (zie bij Beeld- en digitips).

Vraag na afloop kort of de leerlingen ook rituelen in de filmpjes zien. Herkennen ze elementen uit het verhaal?

Verwerking

Mindmap

Verdeel de groep in twee- of drietallen. Geef iedere groep een groot vel papier voor het maken van een mindmap. Schrijf in het midden het woord 'Kinderdag'. De leerlingen kunnen zelf de mindmap aanvullen. Dit mag met woorden of tekeningen.

Stel de volgende vragen:

- Waarom zou in Nederland een Dag van het kind moeten zijn?
- Wat zou jij willen doen op een Kinderdag?

Laat de leerlingen hier in de tweetallen over discussiëren en laat ze de uitkomst in de mindmap zetten. Loop ondertussen rond en stel tussendoor de volgende vragen, zodat er bij elke pijl van de mindmap een deel van het onderwerp komt:

- Als jij de baas van Nederland zou zijn, wat zou jij dan veranderen?
- Waarom is een Kinderdag in Nederland belangrijk?
- Welk ritueel zou jij willen doen op een Kinderdag?

Laat per groep één kind de mindmap presenteren aan de klas. Waarom hebben ze deze keuzes gemaakt?

Luister eventueel nog samen naar 'Als ik de baas zou zijn van het jornaal' van Kinderen voor Kinderen (zie Beeld- en digitips).

Een nieuwe kaarsendans

In het verhaal danste Yasemin de kaarsendans op school. Bedenk samen hoe de kaarsendans eruit zou zien. Op welke muziek wordt er gedanst? Zie ook de muzieksuggesties.

Dansende kaarsen op Kinderdag!

Welke bewegingen worden er gemaakt? Zijn dit grote, uitbundige bewegingen of juist kleine? Welke kleding draag je?

Dans samen een (kaarsen)dans. Doe dit met het licht uit en gebruik waxinelichtjes op batterijen. Op deze manier brengen de kinderen licht in het donker.

Muzieksuggesties

Hieronder staan een aantal dansmuzieksuggesties, maar wees vrij om een muziekstijl te kiezen die bij jou en je leerlingen past.

Turkse muziek

www.youtube.com/watch?v=4Uc0SciI0r4

Midnight in Malaya

Boys & His Rollin'Kids

www.youtube.com/watch?v=5tEeniMagbU

Prentenboeken en jeugdliteratuur

In een land hier ver vandaan... de hele wereld in vijftig voorleesverhalen

Arend van Dam en Alex de Wolf

Van Holkema & Warendorf, Amsterdam (2008)

Een bundel met vijftig korte verhalen van over de hele wereld. Per werelddeel zijn er een aantal verhalen opgenomen die in een sprookjesachtige vorm worden gegoten, waaronder Kinderdag in Turkije.

Beeld- en digitips

Nationale kinderdag in Belek/Turkije

1:25 minuten

www.youtube.com/watch?v=bTL2wrPeBrY

In dit filmpje zie je een optocht met kinderen uit Belek (Turkije) tijdens Kinderdag. De kinderen dragen shirts en ballonnen met de Turkse vlag erop.

23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı programımızın videosu

1:54 minuten

www.youtube.com/watch?v=cLEVH3hHbNs

Overzichtsfilmpje van de Kinderdag op een school in Turkije. Er wordt gedanst, gezongen en de burgemeester (vermoedelijk) spreekt de leerlingen toe.

Als ik de baas zou zijn (van het journaal)

Kinderen voor kinderen (eventueel zonder beeld)

www.youtube.com/watch?v=UPqBA1YBYFg&ab_channel=KinderenvoorKinderen

Kunst

Atatürk

<https://iaysr.tmgrup.com.tr/29da71/0/0/0/0/0/0?u=https://iahbr.tmgrup.com.tr/album/2019/04/23/genelkurmay-paylasti-az-bilinen-cumhuriyet-ve-ataturk-fotografari-1555994048777.jpg&mw=1024&l=1>

Kijk samen via het digibord naar deze foto. Op deze foto zie je Atatürk, de bedenker van Kinderdag in Turkije. Hij zit in het midden. Hij omarmt een kind en ze bekijken samen een boek. Verder zie je alleen maar grote mensen. Stel de volgende vragen:

- Hoe zou het kind zich voelen?
- Waarom omarmt Atatürk hem denk je?
- Als jij dit kind zou zijn, wat zou je dan tegen al die groten mensen willen zeggen?

Dansende kaarsen op Kinderdag!

Extra

Nieuw ritueel

Heb jij als docent een ritueel aan het begin van je les? Besteed hier aandacht aan en leg uit waarom je dit ritueel gebruikt. Als de leerlingen een nieuw ritueel mogen verzinnen voordat de les (godsdienst/levensbeschouwing) begint, wat voor een ritueel zou dit dan worden?

Laat de leerlingen in tweetallen een nieuw ritueel bedenken en uitwerken. Waarom hebben ze gekozen voor dat ritueel? Laat de leerlingen de rituelen aan elkaar presenteren en stemmen welk ritueel zij het mooist vinden. Open de eerstvolgende les met het nieuwe ritueel.

Kinderen zijn de bazen van de toekomst!

Bespreek samen het idee van Atatürk dat kinderen de bazen van de toekomst zijn. De Tweede Kamer in Nederland organiseert jaarlijks het Kindervragenuur. Basisschoolgroepen 7 en 8 gaan naar Den Haag en mogen in de plenaire zaal vragen stellen aan Kamerleden.

- Wat zouden de leerlingen vragen als zij de minister president een vraag konden stellen?
- En wat zouden zij doen als zij voor één dag de baas van Nederland zouden zijn?
- Vind jij dat in Nederland genoeg naar kinderen wordt geluisterd? Waarom/wanneer wel of niet?

Vertel eventueel iets over de Kinderombudsman:

www.kinderombudsman.nl

www.youtube.com/user/kinderombudsman

- Heb jij iets wat je aan de Kinderombudsman zou willen vragen of zou willen zeggen?

Achtergrondinformatie

Çocuk Bayramı

Op 23 april wordt in Turkije Çocuk Bayramı (Feest van de Kinderen) gevierd. Dit is een officiële feestdag in Turkije.

Op 23 april 1920 kwam in Ankara voor het eerst een onafhankelijk parlement bijeen. Atatürk, de stichter en eerste president van de Republiek Turkije, riep deze dat uit tot de Dag van het Kind. Dit deed hij ter nagedachtenis van de omgekomen kinderen tijdens de onafhankelijkheidsoorlog. Voor Atatürk waren kinderen belangrijk omdat ze de toekomst van het land zijn. Kinderen krijgen op deze dag veel aandacht, hebben geen les en mogen op de plaatsen van (plaatselijke) bestuursambtenaren en tv-presentatoren zitten. Het is meer een schoolfeest dan een familiefeest. Er zijn optochten, volksdansen en de scholen worden versierd. Op 24 april hebben de kinderen vrij om uit te rusten.

Een Dag van het Kind wordt in meerdere landen gevierd, vaak op 1 juni.

Mindmap

Ben je nog niet bekend met het maken van een mindmap? Via deze website leer je wat een mindmap is en hoe je er eentje maakt:

<https://leer.tips/tip/zo-maak-je-een-mindmap/>

Deze les sluit ook aan bij de kerndoelen van het
Protestants vormingsonderwijs:
domein A 7 en 8, C 1.

Dansende kaarsen op Kinderdag

Bijlage

De kaarsendans

Yasemin eet 's morgens een boterham aan de keukentafel. Of beter, ze is haar boterham niet aan het opeten. Ze zit een beetje voor zich uit te kijken. Te dromen. Ze denkt aan vanmiddag. Voor het eerst gaat ze meedoen met de kaarsendans. Het is de dans die ze het liefste doet. Alle meisjes en jongens in de klas willen de kaarsendans ooit eens dansen. Maar Yasemin is ook een beetje bang. Een beetje zenuwachtig. Het is een hele lange dans, de kaarsendans. Stel je voor dat de kaars uit haar handen valt. Of dat ze het schaalpje met de kaars erop te dicht bij het meisje voor haar houdt. Of dat haar eigen kleren in brand gaan. Of dat het vlammetje van de kaars uitgaat omdat ze te snel rond draait ...

'Yasemin, eet je boterham nou eens op!' zegt de moeder van Yasemin een beetje boos. 'Wat is er toch aan de hand met je? Het is kinderfeest vandaag .' Dat het kinderfeest is dat weet Yasemin ook wel: het grote Feest van de kinderen. Dat heeft de juf gisteren op school ook nog een keer verteld. Toen er in Turkije na de oorlog weer vrede was, heeft President Atatürk ook aan de kinderen gedacht. 'De kinderen zijn de grote mensen van de toekomst,' had hij gezegd. 'De kinderen van nu zijn de bazen van straks.' Hij vond dat kinderen ook een speciaal feest mochten vieren. Daarom vieren we elk jaar op 23 april het Feest van de kinderen.

Yasemin neemt de laatste hap van haar boterham. 'Ik heb mijn boterham op, mama,' zegt ze. Ze vindt het spannend, want nu mag ze haar mooie kleren aan. Een rok met een gouden randje. Een witte blouse met roze en groene bloemen erop geborduurd. Een lichtgroene sjaal om haar middel geknoopt en haar hoofddoek met de roze en witte bloemetjes. En natuurlijk haar mooie rode schoentjes. Geen kleren die je elke dag aandoet.

Die middag op school is de feestzaal al helemaal vol met mensen. Zelfs de burgemeester is er. En natuurlijk alle juffen en meesters, papa's en mama's en de andere kinderen van de school. De jongens en meisjes die de kaarsendans gaan doen staan achter het podium klaar. De juf deelt de kaarsen uit. 'Let op,' zegt ze, 'lachen en goed je best doen.' Yasemin is nog steeds een beetje zenuwachtig. Heel langzaam gaan Yasemin en de andere meisjes, voetje voor voetje, op de maat van de muziek, naar voren. Aan de andere kant van het podium komt de rij met jongens. Ze draaien om elkaar heen, de jongens en de meisjes.

Heel voorzichtig met de schaalpjes met de kaarsjes. Nu moeten ze de kaarsjes in een cirkel op de grond zetten. En met de handen tegen elkaar verder dansen, de jongens met de meisjes. Dan de kaarsjes weer voorzichtig oppakken. Gelukkig blijven de kaarsjes branden.

Yasemin voelt zich heel blij. Ik kan het echt, denkt ze. Ik dans de kaarsendans en iedereen is vrolijk.

Een bewerking van het Turkse verhaal 'De kaarsendans' van www.beleven.org